

Handläggare
Mats Sylwan
Telefon: 08 508 31 928**Till**
Kulturnämnden

Program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020. Svar på remiss från kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

1. Att kulturnämnden beslutar i enlighet med kulturförvaltningens svar.
2. Att kulturnämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Robert Olsson
KulturdirektörPatrik Liljegen
Chef kulturstrategiska staben

Sammanfattning

Det föreslagna programmet består av en övergripande vision och fem långsiktiga mål och föreslås gälla 2017-2020. Visionen lyder: "Stockholm är en stad fri från våld i nära relationer och hedersrelaterat våld".

Alla medarbetare i stadens verksamheter ska arbeta våldsförebyggande utifrån ett normkritiskt förhållningssätt. Som delmål för perioden 2017-2020 anges att målgrupperna ska veta vart man ska vända sig för att få stöd och skydd om man utsätts för våld i nära relation. Personer som utövar våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck erbjuds stöd för att sluta utöva våld. Alla medarbetare i Stockholms stad ska ha grundläggande kunskaper i våldsförebyggande arbete.

Kulturförvaltningen instämmer i sitt yttrande med programmets analyser och förslag till mål och delmål. Förvaltningen efterlyser dock en beskrivning av kulturverksamheternas betydelse i det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer och gör en jämförelse med den roll som idrotten ges i programmet. Som en konsekvens av delmålet att "alla medarbetare i staden ska ha

grundläggande kunskaper i våldsförebyggande arbete” föreslår förvaltningen att staden erbjuder relevanta utbildningar för berörda verksamheter. Yttrandet betonar också vikten av nära samarbete mellan kommunala verksamheter i samma stadsdelar.

Underlag för beslut

”Förslag till program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020”.

Dnr: 155-1324/2016. Remisstiden sträcker sig till den 24 november 2016. Remissen är daterad den 8 september 2016.

UTLÅTANDE

Remissen

Förslaget till nytt program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck innehåller en målstruktur med en övergripande vision samt fem långsiktiga mål med tillhörande delmål. Programförslaget har beretts inom socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor, varefter det godkändes av socialnämnden den 26 augusti 2016 och överlämnades till kommunstyrelsen.

Ärendets beredning inom kulturförvaltningen

Ärendet har beretts inom kulturstrategiska staben i samarbete med berörda avdelningar.

Programmet i sammanfattning

Socialnämnden fick i budget för 2015 i uppdrag att revidera stadens program ”För kvinnofrid – mot våld i nära relationer”. Programmet syftar till att ge stöd och skydd till våldsutsatta personer och barn som har upplevt våld liksom insatser till våldsutövare för att de ska förändra sitt beteende.

Programmet består av en övergripande vision och fem långsiktiga mål och föreslås gälla 2017-2020. Visionen lyder: ”Stockholm är en stad fri från våld i nära relationer och hedersrelaterat våld”.

De fem långsiktiga målen:

1. Medarbetare i stadens verksamheter arbetar våldsförebyggande utifrån ett normkritiskt förhållningssätt.
2. Stockholmare och medarbetare i stadens verksamheter vet vart man ska vända sig om en vuxen våldsutsatt person vill ha stöd alternativt om ett barn upplever våld, eller om en person som utövar våld vill söka hjälp för att förändra sitt beteende.

3. Vuxna stockholmare som har utsatts för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck, får stöd och skydd utifrån sina behov, oavsett var i staden de bor.
4. Barn i Stockholm som har upplevt våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck, får stöd och skydd utifrån sina behov, oavsett var i staden de bor.
5. Stockholmare som utövar våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck, erbjuds stöd för att sluta utöva våld, oavsett var i staden de bor.

Kulturförvaltningens synpunkter

1. Kulturförvaltningen instämmer med programmets analyser och förslag till mål och delmål. Våld i nära relationer och hedersvåld och förtryck är ett stort problem som i första hand innebär lidande för den direkt drabbade men som också får stora konsekvenser för anhöriga och ytterst samhället i form av ökad otrygghet och kostnader för sjukvård och rehabilitering.
2. Under rubriken ”Förebyggande arbete i olika verksamheter” (s. 15) nämns flera av stadens förvaltningar som arbetar för barn och unga, dock inte kulturverksamheter som festivaler, bibliotek och kulturskola. Dessa avdelningar inom kulturförvaltningen har med tiden fått vidgade sociala roller, framför allt i ytterstadsdelarna, och dessa bör beskrivas närmare i programmet.
3. För att staden ska nå resultat vad gäller barns rätt till en uppväxt utan våld krävs många olika insatser. Forskning och kartläggning är viktigt liksom samverkan mellan olika institutioner och förvaltningar.
4. Programmet anger att alla medarbetare i Stockholms stad ska ha grundläggande kunskaper i våldsförebyggande arbete och hedersrelaterat våld och förtryck. Detta ställer krav på utbildningsinsatser för medarbetare i de förvaltningar som berörs, i kulturförvaltningens fall främst de publika verksamheterna.

Kreativitet och självbild hänger nära samman. Barnets självkänsla växer många gånger i en kreativ miljö som ger spelrum för fritt tänkande. Kulturförvaltningen erbjuder flera sådana arenor: Kulturskolan, biblioteken, Stadsmuseet, Medeltidsmuseet och Liljevalchs konsthall, samt flera festivaler som samlar stor publik.

Men även i kreativa miljöer kan frön sås till våld; där många människor samlas uppstår lätt friktion. Flera bibliotek har de senaste åren rapporterat om incidenter där besökare uppträtt stökigt eller hotfullt mot personal och andra besökare. Ungdomsfestivalen "We are Stockholm" har sett ett ökat antal anmälningar om sexuella övergrepp.

Medarbetare på stadsdelsbiblioteken och Kulturskolan arbetar nära kollegor inom skolan, förskolan och stadsdelarnas fritidsverksamheter. De möter samma barn men har olika uppdrag och ansvar i förhållande till exempelvis utsatta barn. Detta understryker behovet av samarbete och gemensamma utbildningsinsatser inom staden oavsett vilka roller man har i det våldspreventiva arbetet.

Kulturförvaltningens våldsförebyggande arbete

Kulturförvaltningens våldsförebyggande arbete utgår från verksamheternas behov av att fungera som trygga miljöer för besökare och medarbetare men det kan även ge preventiva effekter för ett Stockholm fritt från våld i nära relationer. Dels genom att vuxna medarbetare regelbundet möter barn och unga och därmed kan reagera och agera om misstanke om våld uppstår. Dels genom att förvaltningens verksamheter bidrar till normkritiskt tänkande och till arenor som stärker barnets självkänsla.

Kulturskolan

Kulturskolans våldspreventiva ansvar är formulerat i handlingsplaner mot diskriminering och trakasserier. Diskrimineringslagen utgör grunden i planerna som i övrigt handlar om jämställdhet och andra värdefrågor utifrån normkritisk pedagogik, genus, mångfald och jämställdhet. Alla medarbetare ska ha kännedom om diskrimineringsgrunderna och vilket ansvar varje medarbetare har för att förebygga och undvika att diskriminering och trakasserier sker.

I handlingsplanen finns en uppföljningsmetod som stöd för Kulturskolans personal. Den underlättar för pedagogen att

upptäcka, kartlägga och utreda kränkande behandlingar och ger utsatta elever möjlighet att berätta om sin situation.

Stockholms stadsbibliotek

Stadsbibliotekets medarbetare har inte anmälningsskyldighet gällande barn och unga som kan tänkas fara illa, däremot ska anställda agera i enlighet med handlingsplaner kopplade till de hot- och våldspreventionsplaner som finns på respektive bibliotek. På utbildningsdagar träffar skyddsombud och chefer bland annat socialförvaltningen. På vissa bibliotek förekommer handledning kring svåra situationer.

Evenemangsavdelningen

Evenemangsavdelningen bedriver ett kontinuerligt säkerhets-, trygghets- och brottsförebyggande arbete inom ramen för sitt uppdrag. De senaste åren utveckling med en ökad hotbild har medfört en fördubbling av säkerhetsresurserna. En egen operativ säkerhetschef ansvarar för säkerhetsarbetet, samordning och samverkan med berörda myndigheter som polis och socialtjänst men även frivilligorganisationer. I år har även ett arbete påbörjats på uppdrag av SLK att ta fram riktlinjer för samtliga evenemang som anordnas i Stockholm.

Evenemangsavdelningen startade under 2016 ett fokuserat förebyggande arbete mot sexualbrott. En trygghetskoordinator har anställts och driver nu projektet ”Respekt och Självrespekt”. Projektet har ett tydligt förebyggande budskap mot våld/övergrepp och har som mål att nå 24 000 elever i Stockholm under 2017. Projektet drivs tillsammans med Socialtjänsten. Utöver det löpande preventiva och operativa säkerhetsarbetet, som omfattar ca 3 heltidstjänster, så används även festivalerna som plattform för budskap och information. Ett stort antal organisationer har deltagit på festivalen ”We are Sthlm” och informerat men även utbildat besökare i frågor som jämställdhet, sexualkunskap, sexualbrott, antivåld, antirasism etc.

Bilagor

- 1) Socialförvaltningens förslag till program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020
- 2) Stockholms stads program mot våld i nära relationer
- 3) Protokollsutdrag socialnämnden 2016-08-23 § 17 förslag till program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020